

95

Κρίση της Ευρωζώνης και Παγκοσμιοποίηση

Χριστόφορος Σαρδελής
Αθήνα, 23 Μαΐου 2011

Πήγαν κατάργησαν των
απόγειν για το πωλ
σε συνεχίσουμε με την
Ευρωπαϊκή δικυλέρωση →
→ μακρόβια.

Once upon a time "We had a Dream"...

- Το ΕΥΡΩ εισήχθη σαν μετεξέλιξη του ασταθούς ERM και ήταν σημαντικό βήμα για την Ευρωπαϊκή ολοκλήρωση
- **H. Kohl (2002):** Η καθιέρωση του Ευρώ σηματοδοτεί μια αποφασιστική καμπή στην Ευρωπαϊκή ιστορία. Το κοινό νόμισμα καθιστά την Ευρωπαϊκή ολοκλήρωση μη αναστρέψιμη.
- Χωρίς κοινή δημοσιονομική πολιτική το Ευρώ σχεδιάστηκε σαν νόμισμα «καλού καιρού». Τα όποια προβλήματα θα αντιμετωπίζονταν όταν θα προέκυπταν.
- Ακρογωνιαίος λίθος του ευρωπαϊκού μοντέλου (κοινωνική συνοχή, έμφαση στην παιδεία κλπ) και αντίποδας του νεοφιλελεύθερου αγγλοσαξωνικού μοντέλου

Σίτημα φιλία για ανόητους
που θέλουν να χειραγωγούν
την ιστορία από την αρχή.

Πριν μόλις δυο χρόνια

- **J. Almunia για τα 10 χρόνια του Ευρώ:**
- Το Ευρώ συνέβαλε αποφασιστικά στη **μακροοικονομική σταθερότητα**
- Το Ευρώ είναι ακρογωνιαίος λίθος για την περαιτέρω **οικονομική ολοκλήρωση** και ένα ισχυρό σύμβολο για την συντελούμενη **πολιτική ολοκλήρωση**.

Ο δεκαετής «μήνας του μέλιτος»

- Η ΟΝΕ δημιουργήθηκε με ελαστική ερμηνεία των κριτηρίων εισόδου
 - Γερμανική ενοποίηση
 - Βελγικό-Ιταλικό πρόβλημα με το χρέος
 - Απόπειρα της διεθνούς νομισματικής κρίσης
- Δεκαετία χαλαρότητας:
 - νομισματική πολιτική
 - χαλαρή εποπτεία και κανόνες διακυβέρνησης
 - Ψευδαίσθηση ολοκλήρωσης του αρχικού ανείρου
- Οι αλλαγές στο πολιτικό προφίλ της ΕΕ πέρασαν κάτω απαρατήρητες, ώσπου ... ξέσπασε η κρίση.

Αγία Τριάδα στο ΣΣΑ το 2005

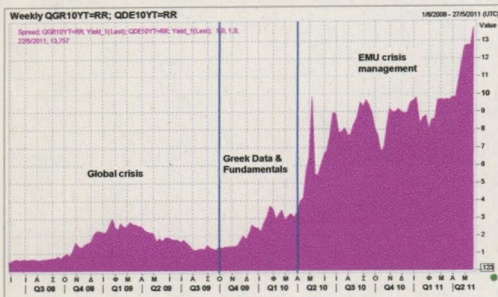
- * Μακροπρόθεσμα νόημα ο οικονομικός κύκλος συνολικά
- * Εξαιρετικότερη συγκρότησή των χρονικών ορίων.

Αποσταθεροποιητικός μηχανισμός (Minsky effect) σε δύο επίπεδα

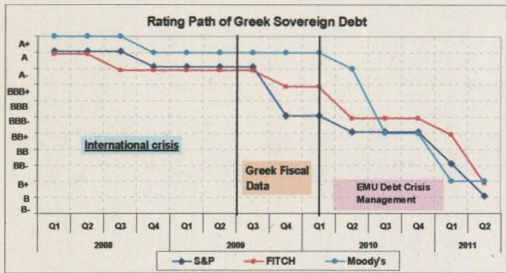
- Αυτορυθμιζόμενο τραπεζικό σύστημα:
 - Ταχεία πιστωτική επέκταση στις καλές μέρες και πιστωτική συγκράτηση στις κακές
 - Λόγω υπερβολικής ανάληψης κινδύνων στις καλές μέρες έπεται υπερβολική συγκράτηση στις κακές (Minsky effect)
- Η Ελληνική 10-ετία στην ΟΝΕ
 - Αφθονία φτηνών κεφαλαίων σε εποχές ισχυρής ανάπτυξης (μεγέθυνσης)
 - Χαλαρή εποπτεία επί 10 χρόνια και μετά καθεστώς χρεοκοπίας, «συμμετοχή ιδιωτών» στις απώλειες για την επιβολή αγοραίας πειθαρχίας και ψίθυροι για έξοδο από την ΟΝΕ

Αύξηση της Ενίσχυσης των αποσταθεροποιητικών μηχανισμών για την αποφυγή αποσταθεροποιητικών παρεπιδράσεων εκ των υστέρων.

Διαχείριση κοινού προβλήματος ή εγχειρίδιο εφαρμογής του «δόγματος του σοκ;»

Ελληνική κατάρρευση – Τα θεμελιώδη μεγέθη ή η διαχείριση της κρίσης;

Πως χαθήκαμε στη μετάφραση

- Έλληνες (ONE-1):
 - Προβάλλουμε περισσότερο τις Ευρωπαϊκές διαστάσεις του προβλήματος
 - Επικαλούμαστε την **Ευρωπαϊκή αλληλεγγύη**
- «Γερμανοί» (ONE-2):
 - Το πρόβλημα είναι κυρίως ελληνικό
 - Επικαλούνται την αρχή της **εθνικής ευθύνης**
 - Η αλληλεγγύη εξαντλείται σε υψηλότοκα δάνεια
 - Τιμωρία στους αμαρτωλούς

→ 68% 78% - 90. Fiscal aspects

Κυριώδεις ή μηχανισμοί αλληλεγγύης.

De Groot "EZ needs an explicit solidarity mechanism" 68% 88

"Αλλά οι Γερμανοί θα προσηθούν να προταχτούν απ' τους υπόλοιπους εκτός το αντίθετο"

Το σωστό επιλέγεται από την αγορά – Πολιτική ολοκλήρωση ή οικονομικός Δαρβινισμός;

Monetary Policy Anchor

Germany as Fiscal Policy Anchor Pöhl - Ferry 2010(b) 68% 80

Ο ισχυρός βγαίνει πάντα κερδισμένος.

αγορές
αποθήκευση
υπόλοιπα

Ρευστότητα: Το νέο εργαλείο για επιβολή πειθαρχίας

- Τράπεζες: Καμία πρόσβαση στη διατραπεζική αγορά
- EFSF: Όχι αγορές ομολόγων σε πρωτογενή ή δευτερογενή αγορά (Γιατί;)
- ΕΕ: Όχι στην έκδοση Ευρωομολόγου
- Απαγόρευση δανεισμού από τρίτες χώρες
- ECB: Πλαφόν σε χρήση Εντόκων Γραμματίων για παροχή ρευστότητας (μείωση εκδόσεων)
- ECB: Επιμήκυνση ή αναδιάρθρωση καθιστά τα ομόλογα του Ε.Δ. ακατάλληλα ως εγγυήσεις για παροχή ρευστότητας, ακόμη και με το ισχύον «κούρεμα»
- Πρόδηλη σπατάλη για εξαγορά πειθαρχίας

→ EZ GDP 9,5 tr. €
60% → Αγορά ~ 6 tr. €
DSK: Borrow on the basis of
Common rather than national
liability" 687. 89

ONE-2: Ο πρώτος λόγος στις αγορές ...

- Θετικό τεστ **διατηρησιμότητας** χρέους για πρόσβαση σε ευρωπαϊκά κεφάλαια (ESM)
 - Τεστ **αξιοπιστίας** (καχυποψία)
 - Εγγυήσεις και αυστηρή επιτήρηση για υλοποίηση
- Ρήτρα ιδιωτικής συμμετοχής στα ρίσκα
- **Δομική διαστρωμάτωση της ONE σε ομόκεντρους κύκλους**
- **Κίνητρα για εθελοντική έξοδο από ONE**

Όχι μηδενισμός ανεξαρτησίας
"Ρίσκα επιτρέπονται, αρκεί να είναι συνδεδεμένα και τιμολογημένα."

→ Τα ελληνικά ρίσκα οφείλονται και σε γενθερένεις προδικίες? Δικ το πως θα λειτουργήσει η ONE.

Ευρώ και Κινεζοποίηση της Ευρωπαϊκής οικονομίας

- Η Ελληνική κρίση και η νέα ONE μάλλον οδηγούν σε **δομική** αύξηση της αποταμίευσης
- Από ισορροπημένη οικονομική ένωση σε οικονομία διπλών πλεονασμάτων;
- Σταδιακή αποδόμηση του κοινωνικού κράτους αν το απαιτεί η ανταγωνιστικότητα;
- Κίνα: Το νέο Ευρωπαϊκό πρότυπο;
- Σταδιακή μείωση του δυνητικού ΑΕΠ λόγω ισχνής εγχώριας ζήτησης;

Συμπεράσματα

- Με αφορμή ή πρόσχημα την Ελληνική κρίση η ΟΝΕ επανασχεδιάζεται με Γερμανοκεντρικά πρότυπα
- Το κλασικό Ευρωπαϊκό μοντέλο της ΟΝΕ-1 υποχωρεί προς όφελος της νεοφιλελεύθερης ΟΝΕ-2
- Αυστηρότεροι κανόνες διακυβέρνησης
- Αναβάθμιση του ρόλου των αγορών και υποκατάσταση πολιτικών αποφάσεων με αυτόματες διαδικασίες
- Ακόμη μεγαλύτερη έμφαση στην πρόληψη κρίσεων και παγιοποίηση της έλλειψης μηχανισμών διαχείρισης κρίσεων
- **Ερώτημα: Ευνοείται το κοινό νόμισμα από την αυξημένη διαστρωμάτωση της ΟΝΕ;**
